

ව්‍යාපාර සඳහා වූ උපකාරක සේවා රක්ෂණය

AAT අදියර I
BEN - ව්‍යාපාර පරිසරය

තරංග ජයනන්ද
B.Sc. (Business Administration) Sp. (USJP)

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education
65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

ව්‍යාපාර සඳහා වූ උපකාරක සේවා රක්ෂණය

තරංග ජයනන්ද

රක්ෂණය

වරින් වර හෝ විකේන්ද්‍රීය කරන ගෙවීමක් සලකා යම් පාර්ශවයකට විය හැකි හානියක් හෝ අලාභයක් වෙනුවෙන් වන්දි ගෙවීමට රක්ෂකයෙකු සමග ඇති කරගන්නා එකඟතාවයක් රක්ෂණය ලෙස අර්ථකථනය කල හැක.

හැතහොත් අවදානමක් ඇතිවේ යැයි අපේක්ෂා කරන පුද්ගලයන් රාශියකගේ දායකත්වයෙන් යුතු අරමුදලකින් ගොඩනගන්නා වූ පොදු අරමුදලක් මගින් නිශ්චිත වශයෙන්ම අවදානමට මුහුණ දුන් අයට වන්දි ගෙවන්නා වූ සාමාන්‍යයක් මාර්ගයකි.

රක්ෂිතයා විසින් ගෙවනු ලබන වාරිකය ප්‍රතිෂ්ඨාව ලෙස සලකා රක්ෂිත උපද්‍රවයන් හේතුවෙන් රක්ෂිතයා වෙත අලාභයක් ගෙවීමට රක්ෂිතයා හා රක්ෂකයා අතර ඇති කර ගත් ගිවිසුමකි.

සාමූහික සහභාගීත්වය

රක්ෂණය ගොඩනැගී ඇත්තේ අවදානම් ඒකරාශී කිරීම යන සිද්ධාන්තය මතයි. විවිධ අවදානම් වලට මුහුණ දී ඇති රක්ෂිතයන් විසින් රක්ෂණ සමාගමට ගෙවනු ලබන වාරික මුදලින් රක්ෂණ අරමුදල ගොඩනැගී ඇත

වාරික ගෙවන පුද්ගලයන් අතරින් කිසියම් කෙනෙකුට වන හානියක් වෙනුවෙන් රක්ෂණ සමාගම වන්දි ගෙවනුයේ එම රක්ෂණ අරමුදලිනි. එම නිසා රක්ෂණයේ පදනම වන්නේ අවදානම් ඒකරාශී කිරීම හෙවත් සාමූහික සහභාගීත්වය යන මූලධර්මය වේ.

රක්ෂණය සම්බන්ධ අවදානම

කිසියම් හානියක් සිදුවීමට ඇති සම්භාවිතාව හෙවත් ඉඩකඩ අවදානම වේ. අවදානමකින් ගම්‍ය වන අදහස් 03 කි.

1. අවිනිශ්චිත බව

- අවදානමේ පදනම අවිනිශ්චිතතාවය හෙවත් නොදැනුවත්තාවයි.

©JMC vLearning

2. විශාලත්වය හෙවත් ප්‍රමාණය

- කිසියම් සිද්ධියක දී සිදු වූ ප්‍රතිඵලයේ ප්‍රමාණය පිළිබඳ සංකල්පයයි. ඇතැම් සිද්ධීන් නිතරම සිදු වුවත් භයානක ප්‍රතිඵල ගෙන දෙන්නේ ඉඳහිටය. විසේම යම් සිද්ධියක් ඉඳහිට සිදුවුවත් අලාභය විශාල වේ

3. උපද්‍රව

- හානි හෙවත් අලාභ ඇති වීමට හේතුව උපද්‍රව වේ. හානිය මුදලින් තක්සේරු කළ විට අලාභ ලෙස හැඳින්වේ.

©JMC vLearning

රක්ෂණය කළ හැකි ලෙස පිළිගැනීමට සපුරාලිය යුතු නිර්ණායක

1. අවදානම පුරෝකථනය කළ හැකි වීම / මූල්‍යමය වශයෙන් මැනිය හැකි වීම.
  - අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි අලාභය මූල්‍යමය වශයෙන් ගණනය කල හැකි වීමය වනම් අනාගතයේ දී සිදු විය හැකි අලාභය සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් ගණනය කළ හැකි වීමයි
2. අවදානම් අහඹු ලෙස සිදු වීම / අවදානම් නියත නොවීම
  - පාඩුව සිදුවිය යුත්තේ අහම්බෙන් මිස නියතයකින් නොවීමයි
3. අවදානම් සම්බන්ධතා වලින් තොර වීම
  - සිදුවූ අලාභය වෙනත් රක්ෂිත අලාභ වලින් වෙන් කර හඳුනාගත හැකි ලෙස ස්වාධීන වීම, නැතහොත් වෙනත් රක්ෂිත අලාභ හා සම්බන්ධ නොවිය යුතු වීම
4. අවදානම් සත්‍යාපනය කළ හැකි වීම
  - අලාභ සිදු වීමේ හේතුව හෙවත් උපද්‍රව ස්ථානය වේලාව ප්‍රමාණය වැනි දෑ

©JMC vLearning

රක්ෂණය කල හැකි අවදානම්

- තම ජීවිතය පිලිබඳ අවදානම
- හදිසි අනතුරු වලින් ඇති වන අවදානම
- ගොඩනැගිලි වලට හා වෙනත් වත්කම් වලට ගින්නෙන් ඇතිවන අවදානම
- වාහන අනතුරු වලින් සිදුවන හානි
- මාර්ගස්ථ මුදල් සහ සේපපුවේ ඇති මුදල වලට වන හානි, ණයගැතියන්ගෙන් ලැබිය යුතු මුදල් නොලැබීමේ අවදානම
- සතුන්ගෙන් බෝග වගාවට හා අස්වැන්නට සිදුවන අලාභ හානි
- මාර්ගස්ථ භාණ්ඩ ඇති වන අලාභය.

©JMC vLearning

රක්ෂණය කල නොහැකි අවදානම්

- මූල්‍යමය වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කල නොහැකි අවදානම්
- අපේක්ෂිත අලෙවි ඉලක්ක සපුරාගත නොහැකි වීම, ආර්ථික අවපාත නිසා ඇති වන අලාභ
- වැරදි කළමනාකරණ තීරණ නිසා සිදුවන අලාභ සේවකයන් සම්බන්ධ තීරණයක් නිසා දක්ෂ සේවකයන් කීප දෙනෙකු ආයතනය හැර යාම
- විලාසිතාව මොස්තරය භාවිතා කරන තාක්ෂණය වෙනස් වීම නිසා සිදුවන අලාභ/අනුමාන අවදානම් ඇඳුම් පැළඳුම් වල විලාසිතාව වෙනස් වීම
- විභාග අසමත් වීම, ආදරය අහිමි වීම වැනි පුද්ගල හැකියාව මත තීරණය වන අවදානම්
- යන්ත්‍රෝපකරණ ක්ෂය වීම, වයස්ගත වීම, වාෂ්ප වීම.

©JMC vLearning

ව්‍යාපාර වල අඛණ්ඩ පැවැත්ම සඳහා රක්ෂණය ඉවහල් වන ආකාරය

ව්‍යාපාර යනු අවදානම් දැරීමකි. අවදානම කවදාද, කෙසේ, කවර ප්‍රමාණයකින් සිදුවේ දැයි කිව නොහැක. අවදානම නිසා අනතුරක් ඇති වී දැරිය නොහැකි පාඩුවක් සිදු විය හැකිය. එම පාඩුව පූර්ණය කර ගැනීමට මගක් නොවේ නම් ව්‍යාපාරය අභාවයට යා හැකිය

එසේම අවදානම ආවරණය කිරීමට මගක් නොවේ නම් ව්‍යවසායකයින් ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට ඉදිරිපත් නොවනු ඇත. රක්ෂණයෙන් අවදානම් ආවරණය කරන නිසා ව්‍යාපාර බිඳ නොවැටී පවත්වා ගැනීමට උපකාර වේ.

©JMC vLearning

ආර්ථික සංවර්ධනයට රක්ෂණයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ

- රක්ෂණ සමාගම් වාරික වශයෙන් රැස්කරන අරමුදල් විවිධ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයන් හි ආයෝජනය කිරීම නිසා රටේ ආර්ථික සංවර්ධනයට අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනයට උපකාරී වීම
- රක්ෂණ ව්‍යාපාරය නිසා රැකියා අවස්ථා නිර්මාණය වීම
- රක්ෂණයේ දී ක්‍රියාත්මක වන විවිධ වන්දි ප්‍රතිලාභ ලබා දීමේ ක්‍රම නිසා රජයේ සුබසාධන බර අඩු වීම
- මූල්‍ය වෙළඳපොල දියුණු වීම.

©JMC vLearning

ව්‍යාපාර වලට රක්ෂණයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ

- සියළු ව්‍යාපාරික අවදානම් ආවරණය කිරීමට හැකි වීම සහ අවදානම් ආවරණය වීම නිසා ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට ආයෝජකයන් පෙළඹීම
- ව්‍යාපාර කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට සහය වීම
- ව්‍යාපාර සඳහා ආරක්ෂාව සැලසෙන නිසා ආයෝජන පුළුල් වීම
- මුහුදු උවදුරු රක්ෂණය නිසා ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම දියුණු වීම
- රක්ෂණ සමාගම් දෙනු ලබන උපදෙස් හා නිර්දේශ පිළිපැදීමෙන් අලාභ අවම කර ගැනීමට මගපෙන්වීම.

©JMC vLearning

රක්ෂණ ගිවිසුම

රක්ෂණ ආවරණයක් ලබාගැනීමට අපේක්ෂා කරන පුද්ගලයා ඉදිරිපත් කරන රක්ෂණ යෝජනා පත්‍රය රක්ෂණ සමාගමක් විසින් පිළිගැනීමෙන් පසුව එම දෙපාර්ශවය අතර ඇති කර ගන්නා එකඟතාවයන් දැක්වෙන ලියවිල්ල රක්ෂණ ගිවිසුමයි.

රක්ෂණ ඔප්පුව

කිසියම් ජීවිතයකට හෝ දේපලකට අදාළව යම් යම් කොන්දේසි වලට යටත්ව දෙපාර්ශවය අතර රක්ෂණ ගිවිසුමක් ඇති වූ පසුව ඊට අදාළව රක්ෂණ සමාගම විසින් රක්ෂිතයාට දෙනු ලබන සහතිකය රක්ෂණ ඔප්පුවයි.

රක්ෂණ ගිවිසුමක රක්ෂණයට බලපාන ආවේණික නීති ඊති කොන්දේසි ඇතුළත් විය හැකි අතර රක්ෂණ ඔප්පුවක එවැනි දේ සඳහන් නොවේ.

©JMC vLearning

රක්ෂණ ගිවිසුමට සම්බන්ධ පාර්ශව

1. පළමු පක්ෂය - රක්ෂිතයා

- රක්ෂණ යෝජනා පත්‍රය ඉදිරිපත් කරන්නා හෝ රක්ෂණාවරණය සලසා ගන්නා පාර්ශවයයි. එනම් බොහෝ විට වන්දි ලබා ගත හැකි පාර්ශවයයි.

2. දෙවන පක්ෂය - රක්ෂකයා

- රක්ෂණ යෝජනා පත්‍රය පිළිගන්නා පාර්ශවය හෝ රක්ෂණාවරණය සලසන්නා වේ හැතහොත් වන්දි ගෙවනු ලබන පාර්ශවයයි.

3. තෙවන පක්ෂය - බාහිර පාර්ශවය

- ගිවිසුමේ ප්‍රධාන පාර්ශවයන් දෙකට පරිබාහිරව හිමිකම් පෑ හැකි වෙනත් දේපලක් හෝ ජීවිතයකි. එනම් ගිවිසුමේ ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් ඇතිවන බාහිර පක්ෂයන්ය. බොහෝ විට තෙවන පාර්ශවය කවුරුන්දැයි ගිවිසුමේ හිඟ්විතව සඳහන් නොවේ.

©JMC vLearning

රක්ෂණ ගිවිසුමක් ඇති වීමට සම්පූර්ණ විය යුතු අවශ්‍යතා/ රක්ෂණ ගිවිසුමක් සඳහා පැවතිය යුතු මූලිකාංග

1. නෛතික බැඳීමක් ඇති කර ගැනීමේ අදහස

- ගිවිසුමට ඇතුළත් වන පාර්ශව තුළ නෛතිකව බැඳීමක් ඇති කර ගැනීමේ චේතනාවක් පැවතීම

2. අර්ථනය හෙවත් යෝජනාව

- රක්ෂණය අවශ්‍ය වූ පුද්ගලයා යෝජනා පත්‍රයක් සම්පූර්ණ කර රක්ෂණ ආයතනයකට භාර දීමෙන් රක්ෂණය අවශ්‍ය බව යෝජනා කෙරේ

3. ප්‍රතිග්‍රහනය හෙවත් පිලිගැනීම

- රක්ෂණ ආයතනය තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය කරුණු සලකා බැලීමෙන් පසු තමන් යෝජනාව පිලිගන්නා බවට යෝජකයාට දැන්වීමයි

4. නෛතික බව

- ගිවිසුම ඇතිකර ගත හැක්කේ නීත්‍යානුකූල කරුණක් සම්බන්ධයෙන් පමණි

©JMC vLearning

5. රක්ෂණ ගිවිසුමට චලිතව ඇති හැකියාව

- ගිවිසුමෙන් බැඳීමට පාර්ශවකරුවන්ට නෛතිකව හැකියාව තිබිය යුතුය. එනම් බාලවයස්කරුවෙකුට හෝ උමතු පුද්ගලයෙකුට රක්ෂණ ගිවිසුමේ පාර්ශවකරුවෙකු ලෙස සම්බන්ධ විය නොහැක

6. ප්‍රතිෂ්ඨාවක් තිබීම

- යෝජකයා විසින් රක්ෂණ සමාගමට ගෙවනු ලබන හෝ ගෙවීමට පොරොන්දු වන වාරිකයක් රක්ෂණ ආයතන විසින් රක්ෂිත සිදුවීමකදී ගෙවීමට වන පොරොන්දුවක් ගිවිසුමේ ප්‍රතිෂ්ඨාව වේ.

©JMC vLearning

රක්ෂණ මූලධර්ම

රක්ෂණය ක්‍රියාත්මක වීමේ දී පහත සිද්ධාන්ත රක්ෂණ මූලධර්ම ලෙස හැඳින්වේ. රක්ෂණ ඔප්පුවක් ලබා ගැනීමේ දී පවත්වාගෙන යාමේදී ප්‍රතිලාභ ගෙවීමේ දී හා ගිවිසුම් අහෝසි කිරීමේ දී මෙම මූලධර්මය අනුව කටයුතු කළ යුතුය. රක්ෂණ ව්‍යාපාරයේ පැවැත්ම සඳහා රක්ෂණ මූලධර්ම දායක වේ.

රක්ෂණය සඳහා මූලධර්ම භාවිතා කිරීමේ අරමුණු

- රක්ෂණ ව්‍යාපාරයේ විශ්වාසවන්තභාවය ආරක්ෂා කිරීම
- රක්ෂණයෙන් අයුතු ලාභ ලැබීම වැලැක්වීම
- නීතිය වශයෙන් සාධාරණ ලෙස රක්ෂණය පවත්වා ගැනීම.

©JMC vLearning

රක්ෂණයේදී පාදක වන මූලධර්ම

1. රක්ෂණ හිමිකම
2. උපරිම විශ්වාසය
3. හානිපූර්ණය
  - දායකත්වය
  - ආදේශනය
4. ආසන්නම හේතුව

රක්ෂණ හිමිකම

රක්ෂණය කරනු ලබන ජීවිතය හෝ දේපළ පිලිබඳව රක්ෂිතයාට ඇති හිතසානුකූල බැඳීමයි. එනම් රක්ෂණයක් ලබා ගන්නා පුද්ගලයා සහ රක්ෂණයට විෂය වන දෙය අතර ඇති හිතිය පිළිගන්නා සම්බන්ධතාවයයි.

©JMC vLearning

රක්ෂණ හිමිකමක් ඇති විමට තිබිය යුතු ලක්ෂණ

- යම් විෂය වස්තුවක් පැවතීමෙන් මූල්‍යමය වාසියකුත් අහිමිවීමෙන් හෝ හානියක් සිදුවීමෙන් මූල්‍යමය අවාසියකුත් සිදු වීම
- ලබන වාසිය හෝ අවාසිය මුදලින් ගණනය කල හැකි වීම
- රක්ෂිතයා හා දේපල අතර සම්බන්ධතාවය නීතිමය වශයෙන් ඔප්පු කල හැකි වීම.

පුද්ගලයෙකුට රක්ෂණ හිමිකමක් ඇති දෑ

- පුද්ගලයෙකුට තම ජීවිතය පිලිබඳව
- ස්වාමිපුරුෂයාට හෝ භාර්යාවට එකිනෙකාගේ ජීවිත පිලිබඳව
- යම් දේපළක නීත්‍යනුකූල අයිතිකරුට වම දේපළ පිලිබඳව
- කල්බදු හිමියාට බදු දේපළ සම්බන්ධයෙන්
- නිවසක් කුලියට ගත් පුද්ගලයෙකුට වම නිවස පිලිබඳව
- ඔස් රථ හිමියෙකුට මගීන් ජීවිත පිලිබඳ

©JMC vLearning

- ආහාර ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදකයෙකුට තම භාණ්ඩ පරිභෝජනයෙන් තවත් පාර්ශවයකට වන හානියක් සම්බන්ධයෙන්
- ණය හිමියෙකුට ණය ගැතියෙකුගේ ජීවිතය තම ණය ප්‍රමාණයට රක්ෂණය කිරීමට හිමිකමක් ඇත
- නැව්ගත භාණ්ඩ තොගයක් පිලිබඳව අයිතිකරුට, නිර්යාතකරුට මෙන්ම නැව් සමාගමටද රක්ෂණය කිරීමට හිමිකමක් ඇත
- විත්‍රපට අධ්‍යක්ෂකවරයෙකුට සිය විත්‍රපටයේ නළුවෙකුගේ ජීවිතේ පිලිබඳ රක්ෂණ හිමිකමක් ඇත.

පහත සඳහන් එක් එක් රක්ෂණයේ දී රක්ෂණ හිමිකම ඔප්පු කළ යුතු අවස්ථා

- මුහුදු උවදුරු රක්ෂණය - හිමිකම පාන අවස්ථාවේ
- ජීවිත රක්ෂණය - ඔප්පුව ලබා ගන්නා අවස්ථාවේ
- අනෙකුත් රක්ෂණය - ඔප්පුව ලබා ගන්නා අවස්ථාවේ දී මෙන්ම හිමිකම පාන අවස්ථාව

©JMC vLearning

උපරිම විශ්වාසය

රක්ෂිතයා විසින් රක්ෂකයාට රක්ෂණ ගිවිසුමට අදාළ සියලු කරුණු වසන් නොකොට සත්‍ය ප්‍රකාශ කිරීම සිදුකළ යුතු බවයි. එනම් රක්ෂණය කරනු ලබන විෂය වස්තුව සම්බන්ධයෙන් රක්ෂකයා හා රක්ෂිතයා විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු සියලු තොරතුරු සද්භාවයෙන් යුතුව හෙළිදරව් කළ යුතු බවයි.

ඒ අනුව රක්ෂණ ගිවිසුමකදී රක්ෂකත්, රක්ෂිතත් යන දෙපාර්ශවයම අත්‍යාවශ්‍ය විශ්වාසයෙන් යුතුව සෑම විටම කට යුතු කල යුතුය. කවර හෝ පක්ෂයක් උපරිමව විශ්වාසය කඩ කලහොත් රක්ෂණ ගිවිසුම අවලංගු සේ සැලකීමට අනෙක් පක්ෂයට අයිතියක් ඇත.

- ඒ අනුව රක්ෂිතයා සහ රක්ෂකයා යන දෙපාර්ශවයම විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු වැදගත් කරුණු කිහිපයකි

©JMC vLearning

රක්ෂිතයා විසින් හෙළි හෙළිදරව් කළ යුතු කරුණු

■ ජීවිත රක්ෂණය සම්බන්ධව

- පුද්ගලයා පිළිබඳව සියලු විස්තර (නම, වයස, ලිංගිකය)
- සෞඛ්‍ය තත්වය (වෛද්‍ය පරීක්ෂණකින් පසුව)
- ආදායම් තත්වය (මාසික ගෙවීමේ හැකියාව)
- වත්කම් තත්වය
- යැපෙන්නන් සංඛ්‍යාව.

■ භාණි රක්ෂණය සම්බන්ධව

- රක්ෂණයේ හිමිකම් තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු
- වත්කම් වල මිල හා වෙළඳ අගය
- ගිවිසුම් වලට සම්බන්ධ වී තිබේ නම් ඒවා පිළිබඳ තොරතුරු.

©JMC vLearning

රක්ෂකයා විසින් හෙළිදරව් කල යුතු තොරතුරු

- ඔප්පුවේ ස්වාභාවය
- වාරික ප්‍රමාණය, අප්‍රාණික වීම, හැටිපිටි ප්‍රාණවත් වීම
- ප්‍රතිලාභ
- ඔප්පුව අවලංගු කිරීම
- වන්දි ගෙවීම් අත් හිටුවීම
- ඔප්පුව කල් පිරීම
- ඔප්පුව පැවරීම පිලිබඳ කොන්දේසි.

©JMC vLearning

උපරිම විශ්වාසය කඩවන අවස්ථා

1. අනාවරණය/ හෙළිදරව් නොකිරීම
  - අහම්බෙන් හෝ කරුණු වල වැදගත්කම නොදන්නා හිසා කිසියම් කරුණු හෙළි කිරීමට අසමත් වීමයි
2. වැදගත් කරුණු වසන් කිරීම
  - හිතාමතා ම වැදගත් කරුණු හෙළිදරව් නොකර සිටීම
3. වංචනික දුර්හිරෂ්පණය
  - හිතාමතා වැරදි හෝ නොමඟ යවන සුචි අන්දමින් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම
4. අවිහිංසක දුර්හිරෂ්පණය
  - කිසියම් කරුණක් සත්‍ය ලෙස සිතා වැරදි අන්දමින් හෙළිකිරීමයි. වනම් වැරදීමකින් මැරදි කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමයි.

©JMC vLearning

රක්ෂිතයෙකු උපරිම විශ්වාසය කඩ වූ විට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග

1. හිමිකම් පෑ විට වන්දි ගෙවීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම
2. නඩු පැවරීම
3. ගිවිසුම අහෝසි කිරීම
4. නොසලකා හැරීම.

දයාන්විත වන්දිය

රක්ෂණ ඔප්පුවක් හා සම්බන්ධව වන්දි ගෙවීම පිළිබඳ යම් ගැටළුවක් පැන නැගුන විට රක්ෂණ සමාගමට නීත්‍යානුකූල වශයෙන් වන්දි නොගෙවා සිටීමට හැකියාවක් පැවතියත් රක්ෂිතයා අහිංසක පාර්ෂ්වයක් යැයි සලකා නැතිනම් අවිහිංසක දුර්විරූපනය ලෙස සලකා ඔහුට වන්දි ලබා දේ නම් එය දයාන්විත වන්දියක් වේ.

©JMC vLearning

හානි පූරණය

රක්ෂණයෙන් ආවරණය වන උපද්‍රවය සිදුවීමෙන් අනතුරුව මූල්‍යමය වශයෙන් රක්ෂිතයාට අලාභයට පෙර සිටි තත්වයට යලි පත් කිරීම මින් අදහස් කෙරේ

නැතහොත් (විෂය වස්තුවකට) රක්ෂණ දේපලකට හානියක් සිදු වූ විට එම රක්ෂිත දේපල යථා තත්වයට පත් කර ගැනීම සඳහා පමණක් ප්‍රමාණවත් වන්දි මුදලක් ගෙවන බව මින් අදහස් වේ

කෙසේ වුවද සිදු වූ උපද්‍රවය තුළින් රක්ෂිතයාට සිදු වූ අලාභයට වඩා වැඩි යමක් නොලැබිය යුතු වේ

නමුත් ජීවිත හා පුද්ගල හදිසි අනතුරු රක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් හානිපූරණය අදාල නොවේ. ජීවිත පුද්ගල හදිසි අනතුරු රක්ෂණ ගිවිසුම් ප්‍රතිලාභ ආවරණයක් ලෙස සැලකේ.

මෙම මූලධර්මය පිළිපැදීමේ දී නිරායාසයෙන්ම පැන නැගෙන තවත් අනු මූලධර්ම දෙකක් ඇත .

©JMC vLearning

01 දායකත්වය

යම් දේපලක් රක්ෂණ සමාගම් කිහිපයක රක්ෂණය කර ඇති විටෙක එම දේපලට හානියක් සිදු වූ විට සිදු වූ හානිය වටිනාකම් රක්ෂණ ඔප්පු වල වටිනාකම අනුපාතයට බෙදා ගනිමින් රක්ෂණ සමාගම් හානිපූර්ණය සිදු කරන බවයි

කිසියම් දේපල හෝ වත්කමක් රක්ෂණ සමාගම් කිහිපයක රක්ෂණය කර රක්ෂණය ඔප්පු එකකට වැඩි ගණනක් වුවද ලබා ගැනීමට හිතියෙන් තහනමක් නොමැත. එහෙත් රක්ෂිත දේපලකට හානියක් සිදුවූ විටෙක රක්ෂණ ඔප්පුව යටතේ වෙන් වෙන් වශයෙන් වන්දි ලබා ගැනීමට රක්ෂිතයාට අයිතියක් නොලැබේ.

වන්දිය = එක් රක්ෂණ සමාගමකින් හිකුත් කල ඔප්පුවේ වටිනාකම x අලාභය
සියලු රක්ෂණ සමාගම් හිකුත් කල ඔප්පු වල වටිනාකම

ජීවිත රක්ෂණ ඔප්පු හා පුද්ගල හදිසි අනතුරු රක්ෂණ සඳහා දායකත්ව මූලධර්මය බලනොපායි.

©JMC vLearning

02 ආදේශනය

රක්ෂිතයෙකු සතු දේපලකට අලාභයක් වූ විට ඒ සඳහා රක්ෂණ වන්දි ගෙවීමෙන් පසුව එම හානිය වෙනුවෙන් රක්ෂිතයාට වෙනත් සියලු මාර්ග වලින් වන්දි ලබා ගැනීමට ඇති අයිතිය අදාල රක්ෂකයා වෙත පැවරෙන බව මින් අදහස් වේ

එනම් රක්ෂිත දේපලකට සිදුවී හානියකදී රක්ෂකයා අලාභය සම්පූර්ණයකට පත් කල පසුව බාහිර පාර්ශවයන්ගෙන් රක්ෂිතයාට ලබාගත හැකි වෙනත් වාසි හා අයිතීන් රක්ෂකයා පවරා ගන්නා බව ප්‍රකාශ කරන මූලධර්මයයි

එසේ ලැබෙන අයිතිය ආදේශන ලිපිය (Letter of Subrogation) මඟින් රක්ෂකයා වෙත පැවරේ.

ආදේශනය බල නොපාන රක්ෂණ ගිවිසුම්

- ජීවිත රක්ෂණ ගිවිසුම්
- පුද්ගල හදිසි අනතුරු ආරක්ෂණ හා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ ගිවිසුම්

©JMC vLearning

ආදේශන අයිතිය සම්බන්ධ සිද්ධාන්ත

- රක්ෂකයා විසින් වන්දි ගෙවීමෙන් අනතුරුව තමාට ලැබිය යුතු ඉතුරු ආවරණ ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය
- එසේ ලබා ගන්නා ඉතුරු ආවරණ මුදල් ගෙවූ වන්දි මුදල නොමුදල් විය යුතුය
- රක්ෂණ සමාගම දයානවිත වන්දියක් ගෙවූ විට ආදේශන අයිතිය රක්ෂකයාට හිමි නොවේ
- ආදේශන වත්කමේ සුන්බුන් අගය වන්දි ගෙවූ සමාගමට හිමි වේ.

ආසන්නම හේතුව

දේපළකට සිදුවූ හානිය රක්ෂණ ඔප්පුවෙන් ආවරණය වී ඇත්නම් පමණක් රක්ෂණ වන්දි හිමිවන බව මින් අදහස් වේ

සිදුවූ හානියක දී එම හානිය සිදු වීමට හේතු කීපයක් බලපා ඇති විටෙක එම හේතු අතරින් ආසන්නතම හේතුව රක්ෂණ ඔප්පුවෙන් ආවරණය වී ඇත්නම් පමණක් වන්දි ගෙවන බව සඳහන් මූලධර්මයයි.

ප්‍රතිරක්ෂණය

රක්ෂණ සමාගමක් තමන් වෙත රක්ෂණය කර ඇති රක්ෂිතයන්ගේ රක්ෂණ ඔප්පු වෙනත් රක්ෂණ සමාගමක රක්ෂණයකට යටත් කිරීම වේ.

ප්‍රතිරක්ෂණයේ ප්‍රයෝජන

- විශාල වටිනාකමක් ඇති දේපළ රක්ෂණය කල හැකි නිසා වන්දි ලැබෙන බවට සහතික කිරීමක් සිදු වීම
- ප්‍රතිරක්ෂණයෙන් රක්ෂිතයාට ලැබෙන සුරක්ෂිතතාව මත රක්ෂිතයාගේ වාරික අඩු වීමක් සිදුවිය හැකිය
- රක්ෂණ ව්‍යාපාරයේ දියුණුවට හා අඛණ්ඩතාවය සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වීම
- අවදානම වැඩි පිරිසක් අතර බෙදී යාම.

ද්විත්ව රක්ෂණය

රක්ෂිතයෙකු සිය අවදානම රක්ෂණ සමාගම් දෙකක හෝ කිහිපයක රක්ෂණයට යටත් කිරීම හැතහොත් එකම අවදානම සඳහා රක්ෂණ සමාගම් කිහිපයකින් වෙන් වශයෙන් රක්ෂණ ඔප්පු ලබා ගැනීමයි.

මෙවැනි අවස්ථාවක දායකත්ව මූලධර්මය අනුව වන්දි ගෙවීම සිදු කරයි.

ප්‍රාරක්ෂණය

විශාල වටිනාකමක් ඇති අවදානමක් කොටස් වශයෙන් වෙන් කර රක්ෂණ සමාගම් කිහිපයකට භාර දීම මෙහි දී සිදුවේ.

උහන රක්ෂණය

යම් දේපලක් රක්ෂණය කරන දිනට පැවැති වෙළඳපොල වටිනාකම (නියම අගයට) වඩා අඩු අගයකට රක්ෂණය කරනු ලබන්නේ නම් එය උහන රක්ෂණයයි.

රක්ෂිත වටිනාකම x භාතිය = ගෙවන වන්දියේ වටිනාකම
සත්‍ය වටිනාකම

©JMC vLearning

අධි රක්ෂණය

යම් දේපලක් රක්ෂණය කරන දිනට පවතින වෙළඳපොල වටිනාකමට වඩා වැඩි අගයකට රක්ෂණය කරනු ලබන්නේ නම් එය අධිරක්ෂණයයි.

භාහි සිදුවුවහොත් සම්පූර්ණ භාතියකදී වෙළඳපොල අගය හා එහි සත්‍ය අගය යන දෙකෙන් අඩු අගය ලබා දෙන අතර අර්ධ අලාභයකදී එම අලාභය සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවයි.

වැඩි මාසික අගයක් ගෙවීමත් අලාභයක දී සාමාන්‍ය රක්ෂණයේ දී ලැබෙන අලාභය ලැබීමත් නිසා මෙය අවාසි දායකය.

බදු සහන ලබා ගැනීමට වාර්තය ඉහළ දමා ගැනීම හා ණය ඇප වශයෙන් රක්ෂණ ඔප්පු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී වැඩි වටිනාකමක් ආරෝපණය කිරීමට රක්ෂිතයන් අධිරක්ෂණය සඳහා පෙළඹේ.

©JMC vLearning

ව්‍යාපාර වලට ලබාගත හැකි අවදානම් ආවරණය කරන විවිධ රක්ෂණවරණ වර්ග

- ජීවිත රක්ෂණ ඔප්පුව
- ශිභි රක්ෂණ ඔප්පුව
- සොරබිය රක්ෂණ ඔප්පුව
- ස්වාභාවික විපත් රක්ෂණ ඔප්පුව
- සමුද්‍ර (මුහුදු උවදුරු) රක්ෂණ ඔප්පුව
- සේවා යෝජක වගකීම් රක්ෂණ ඔප්පුව
- මාර්ගස්ථ භාණ්ඩ රක්ෂණ ඔප්පුව
- මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණ ඔප්පුව
- මහජන වගකීම රක්ෂණ ඔප්පුව
- මෝටර් රථ රක්ෂණ ඔප්පුව.

©JMC vLearning

රක්ෂණ වර්ගීකරණය

ආරක්ෂණය

රක්ෂණය

පුද්ගල ජීවිත පිලිබඳව රක්ෂණය ආරක්ෂණයයි

දේපොළ හෝ වගකීම් හෝ අයිතිය සම්බන්ධ රක්ෂණ ගිවිසුම් රක්ෂණයයි

වර්තමානයේ රක්ෂණයන් පදය සියළුම වර්ග සඳහා පොදුවේ භාවිතා වේ.

©JMC vLearning

පීචිත රක්ෂණය

පීචිත රක්ෂණය නැතහොත් ආරක්ෂණය යනු පුද්ගලයාට සම්බන්ධ රක්ෂණයයි. මෙහිදී පීචිතය හානි වුවත් නැතත් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනයක් සැලසේ. එනම් හානිපූර්ණය බල නොපායි.

පීචිත රක්ෂණය	සෛසු රක්ෂණය
අවදානම නිශ්චිත වේ. රක්ෂිතයාගේ මරණය හෝ ඔප්පුව කල් පිරීම.	අවදානම අවිනිශ්චිත වේ.
විෂය වස්තුව සජීවී වේ.	අජීවී අප්‍රාණික වේ
ඔප්පුවේ වටිනාකම ගෙවීමේ හැකියාව මත තීරණය වේ.	ඔප්පුවේ වටිනාකම දේපළෙහි වටිනාකම මත තීරණය වේ.
ඔප්පුව පැවරිය නොහැකි වේ.	පැවරිය හැක.
ආයෝජනයකට සමාන ප්‍රතිලාභ ඇත. (ප්‍රසාද මුදල් හිමි වේ)	ආයෝජන ප්‍රතිලාභ නොලැබේ

©JMC vLearning

පීචිත රක්ෂණය

සෛසු රක්ෂණය

හානිපූර්ණය, ආදේශනය හා දායකත්ව මූලධර්ම බලනොපායි	එම මූලධර්මය බලපායි
දිගු කාලීන වේ	කෙටිකාලීන වේ
පවාරන වටිනාකමක් ඇත/පරිණත වීමට පෙර අවශ්‍ය නම් නිමාවට පත් කළ හැක	පවාරණ අගයක් නොමැත
ඇප වශයෙන් තබා ණයක් ලබාගත හැක	ඇප වශයෙන් තැබිය නොහැක
හානිය යථා තත්ත්වයට පත්කළ / ප්‍රතිපූර්ණය කළ නොහැක	බොහෝවිට හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කළ හැකිය

©JMC vLearning